

För att få perspektiv på de beslut som fattas i dagens politiska system ställer Söderström, i kapitel 2, upp ett samhälle i vilket full enighet måste råda vid alla politiska beslut. Samhället kallas för "det stoiska idealsamhället" eller för "ett samhälle utan fördelningspolitik". I ett sådant samhälle kan man förvänta inkomstöverföringar genom försäkringar och genom privat välgörenhet.

Olika uppfattningar om vad som utmärker en rättvis inkomstfördelning går igenom i kapitel 3. Diskussionen tar översiktligt upp traditionella uppfattningar: formellt lika chans, lika potentiell inkomst under livscykel/varje år, lika faktisk inkomst varje år, inkomst efter behov och inkomst efter förtjänst. Härtill beskrivs, också kortfattat, nyare formuleringar såsom John Rawls maximinkriterium.

I kapitel 4 beskrivs den svenska inkomstfördelningen med några tabeller utifrån SCBs årliga undersökning om hushållens inkomster (HINK). Skriften avslutas med ett kort kapitel om fördelningspolitikens konsekvenser och ett appendix om alternativ till negativ inkomstskatt. Det senare knyter an till viss anglosaxisk litteratur.

I skriften som helhet möter läsaren en reflekterande författare. Nog lyckas denne att till var och en få fram åtminstone något som manar till eftertanke. Men det skall också sägas att det inte är frågan om en grundlig, systematisk genomgång av avgränsade litteraturer eller av data.

Som ofta när det gäller en huvudsakligen introducerande text kan detaljvågningar vad gäller stoff diskuteras. För min del saknade jag, när det stoiska samhället beskrevs i kapitel 2, en diskussion av beslutskostnader vid olika majoritetsregler. Det beskrivna alternativet till dagens samhälle innebär ju krav på fullständig politisk enighet, något som rimligen måste medföra höga beslutskostnader. Läsaren borde därför få reda på att ett strävande mot det stoiska samhället sker till priset av att det politiska livet tar en större resursandel i anspråk. En annan avvägningsfråga är att en svensk läsare kan uppleva det som förvånande att framställningen om negativ inkomstskatt och dess

Lars Söderström:

Perspektiv på fördelningspolitiken

Fördelningsfrågorna spelar en central roll i den politiska diskussionen. Samtidigt är de inte särskilt välanalyserade. Dessa påståenden är utgångspunkt för Lars Söderström i hans skrift *Perspektiv på fördelningspolitiken*, (Stiftelsen Marknadsökonomiskt alternativ för Sverige, MAS, Forlags AB Timbro, 1984, 83 sidor).

Ett problem med fördelningspolitiken är att de politiska partierna är obenägna att formulera explicita mål för den, och att detta därigenom hindrar oss från att ge politiken en konsekvent utformning. Att så är fallet kan te sig svårförståeligt. Men om man tar utgångspunkt i att de politiska partierna konkurrerar med varandra om väljarnas röster blir förhållandet mer begripligt. Utifrån sådant perspektiv har en del författare behandlat fördelningsfrågor: ett centralt namn är Gordon Tullock, och efter namnet på den av honom redigerade tidskriften talar man ibland om "Public choice"-skolan. Söderström anknyter i sitt inledningskapitel till detta angreppssätt, men för min läsning ledde detta dock något fel: Vad som behandlas i skriften är *inte* en genomgång av "public choice"-litteratur.

alternativ inte knyter an till den inhemska diskussionen om socialförsäkringstillägg (SOFT). En ny överföring med detta namn, administrerad av försäkringskassorna, har ju varit aktuell på den politiska dagordningen i Sverige.

Vad gäller stoffet i kapitel 4 har jag två invändningar: Framställningen brister ibland vad gäller klarhet: så uppges felaktigt att vissa positiva transfereringar ingår i HINK:s faktorinkomst. Min andra invändning går ut på att det nog inte är så lämpligt att resonera om "de sämst ställda" med hjälp av storleken på faktorinkomsterna. Mer fruktbart torde vara att utgå från de disponibla inkomsterna.

Till sist ett frågetecken för den baksidestext förlaget försett skriften med: Enligt min mening måste dess beskrivning av skriftens innehåll betecknas som missvisande.

Ekon dr *Björn Gustafsson*
Nationalekonomiska institutionen
Göteborgs universitet